

HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI KÖNYVTÁR ÉS TUDÁSKÖZPONT

TERVPÁLYÁZAT, MEGOSZTOTT 2. DÍJ

TERV ÉS SZÖVEG CONCEPT AND TEXT: GEREKEN PÉTER, MARIÁN BALÁZS

A hódmezővásárhelyi könyvtár és tudásközpont építészeti kialakítására kiírt és 2018 áprilisában elbírált pályázaton első díjat nem adtak ki. Terv rovatunkban az egyik megosztott 2. díjas, illetve egy nem díjazott tervet mutatunk be - a szerk.

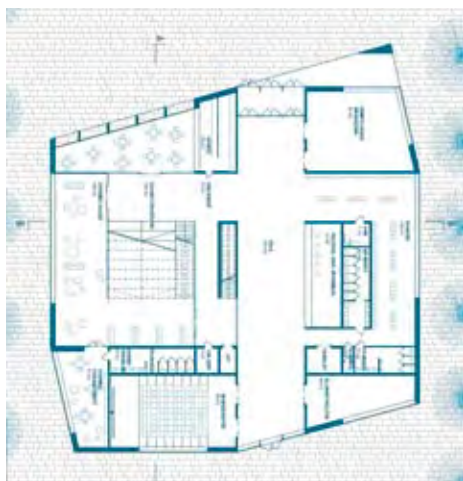
A városközpontban létrejövő új, fedett zárt, valamint fedetlen, nyitott közösségi terek lehetőséget biztosítanak arra, hogy a város kiemelt intézményei méltó helyet kapjanak, egyúttal elhelyezkedéséből fakadóan olyan találkozási/közösségi pont is létrejön, amely alternatív – tehát nemcsak az intézményekhez közvetlenül kapcsolódó – rendeltetéseket is kielégít. Így a városi köztérre nyíló kávézója, utca szintű kiállítóterei, aulájához közvetlenül kapcsolódó előadóterei többféle használatot

és együttlétet biztosítanak valamennyi korosztály részére. Az épülettel és környezetének rendezésével, városi véráramba való szerves becsatornázásával olyan új, élő közösségi terek jönnek létre a város szívében, amelyek hol formálisan, hol pedig – a fiatalabb nemzedéket is könnyebben megszólítva – informálisan kötődnek a könyvhöz, az olvasáshoz, a tudáshoz: a közös kultúrához. (...)

A könyvtár és tudásközpont tereit magába foglaló épület elhelyezésére kijelölt terület jelenleg kisebb részben beépített – a tér keleti oldalán fszt+4 emeletes lakóépület: a „Sarkház” áll. A meglévő lakóépület számos értéke és hagyományos beágyazottsága mellett nem segíti azonban a programból adódó lehetőségek kompromisszummentes megvalósíthatóságát, amellett, hogy esetleges megtartása

akadályozná a kialakítható közterek intenzív kapcsolatát, és az új intézményi épület viszszavonhatatlanul penetrálná közelségével annak külső-belső tereit és szerkezetét is. Ezen megfontolások mentén döntöttünk a meglévő épület elbontása és egy, a városléptékű, valamint az intézményi érdekeket figyelembe vevő, új térstruktúra kialakítása mellett.

A kialakult városi szövet rendkívül összetett helyzetet eredményez a kijelölt építési hely környezetében: az úthálózat és az azt lekövető térfal rendszer finom szögtörései, elcsúszásai, adott esetben a szomszédos épületek visszalépései komplex, ugyanakkor nagyon érzékeny struktúrát mutatnak, amelyek érdekes átlátásaival, térkapcsolataival lehetőséget teremtenek különleges és egyedülálló közterek kialakulására, a tervezett épületet

körülvevő egyes kültéri térszegmensek különböző megfogalmazására is.

A terv beépítési javaslata egyik legfontosabb eleme egy olyan, a Kossuth téri közpark felé feltáruló, Szőnyi utca és az Andrássy út találkozásánál létrejövő új városi köztér/közösségi tér, amely integrálja a tervezett könyvtár és tudásközpont kifelé feltáruló belső tereit, így a körbejárható – a köztéren szabadonállóan „úszó” – épület földszinti megnyitásaival minden irányban szervesen kapcsolódik a város életéhez. Az épület fedett, zárt terei a külső terek bővületei, kiegészítései, amelyek egyszerre alkalmasak időjárástól függetlenül intézményi és kötetlen közösségi programok befogadására is.

A tervezett köztér/közösségi tér külső és belső terei négy irányból karakteresen eltérő városi terekhez, szituációkhoz és összefüggő intenzív zöld felületekhez kapcsolódnak, és ezen különbözőségek határozzák meg az épület térfalainak pozícióit, külső megnyitásait és belső térstruktúráját is. Nyugati irányban az épület előtt új városi köztér keletkezik, aminek folytatásában a Kossuth téri közpark intenzív zöld felülete van kiemelt műemléki jelentőségű épületállománnyal övezve. A tervezett épületnek erről a köztérről nyílik az átmenő aulaterébe vezető főbejárata és egyes földszinti kiegészítő funkciók is, mint a kávézó terasza, illetve a Németh László emlékszoba. (...) Észak felől a sétáló utcává alakuló Andrássy út földszinti portáljai és két oldalán telepített fasora érkezik a könyvtár és tudásközpont épülete elé. Az épület földszintjére pozícionált kiállítóterek intenzíven kapcsolódnak a tervezett sétálóutcahoz és

az Andrássy út felől tölcseresedő passzázsba bevezet az épület lakókert felőli bejáratához, valamint a közösségi parkoló feljártaihoz is. (...) Kelet felől az épületet az Andrássy út 2-4-6. sz. lakóépület mögötti területen tervezett föld alatti közösségi parkoló építménye, és a felette kialakuló intenzív zöld lakókert határolja (...) Dél felől a református templom épülete és kertje van, a kertet részben körülölelő kerítéssel és a terep lelépcsőzésével, aminek a jelentős átmenő gyalogos forgalomtól mentes passzázsával a földszinti gyermekolvasó és foglalkoztató terei kerülnek intenzív kapcsolatba. Emeleti szinteken a többszintes, légteres könyvtári olvasó fordul a közpark mellett a templom felé is.

A tervezett épület térfalainak pozíciói, irányai is az évszázadok alatt kialakult komplex városi szövet leképzései: az épülettömeg finom visszalépései a meglévő struktúrából eredő térkapcsolatokat és átlátásokat erősítik. A református templom homlokzati síkját folytatódó térfala a Szőnyi utca és a Kossuth tér felé fontos városi közteret és találkozó pontot, valamint az épület főbejáratát is definiálja amellet, hogy a térre néző kibillentett homlokzati síkja áthidalja a Szőnyi utca és a Dr. Rapcsák András út közötti finom síkugrást. A köztérről nyíló főbejárat mellett helyet kapó kávézóterasz telepített fákkal és padokkal strukturálja a tér templom felé eső szakaszát, míg a Szőnyi utca és Andrássy út találkozásánál kialakuló burkolt felületű téren kerül eredeti helyére Somogyi József Szántó Kovács János szobra.

LIBRARY AND INFORMATION CENTRE IN HÓDMEZŐVÁSÁRHELY DESIGN CONTEST, SHARED 2ND PRIZE

The building of the new library and information centre as well as its environment make up a complex joining the fabric of the town in an organic way as an open public institution. Its interiors and exterior spatial links have the potentials to create communities, whilst it also defines its wider context, represents and enhances local values, and is able to form and shape local identity. The new roofed and closed or open communal spaces created in the heart of the town offer the outstanding institutions and facilities of the town the chance to have their well-deserved place, which due to its location also functions as a meeting point to fulfill alternative requirements that are not directly linked to the institutions. Thus the café opening onto the public square of the town, exhibition rooms on the street level, the auditoriums directly linked to the aula guarantee conditions for various uses and co-existence for every age group. The integration of the building and its environment, their organic channelling into the circulation of the town itself brought about new live communal spaces in the very heart of the town which formally and informally associate with books, reading and knowledge (as it can easily address the younger generations): that is our common culture.

